

FOLK: BT bringer gjerne minneord, jubilantomtaler og lignende. Tekstlengden bør ikke overstige 2000 tegn.
KONTAKT: E-post: folk@bt.no eller telefon 5609 5500.

RUNDE DAGER: Dersom du har rund dag, 50 år eller eldre i denne eller neste måned, og ikke ønsker navnet ditt på listen, kan du reservere deg på: www.bt.no/jubilant senest fire virkedager før.

Norge, og reiser rundt til de fire, store byene for å holde gudstjenester for svensker i landflyktighet.

FOTO: PRIVAT

ilden ville ikke skade henne. Så lysene symboliserer at hun vrir noe ondt til godt, og at hun er bærer av lyset ut til verden. Det røde båndet rundt livet symboliserer martyrdøden, hun ble drept av et sverd i livet i stedet.

– Og det er voksne som er Lucia i Sverige?

– Jeg har fått med meg at det er barn som går Lucia i Norge. Men i Sverige er det ofte voksne korsangere som er Lucia. Kor er viktig for feiringen.

– I Norge er «Svart senker natten seg» Lucia-sangen. Har Sverige flere sanger?

– Vi har mange ulike sanger for å ønske lyset velkommen. «Natten går tunga fjät», «Så mörk är natten i midtvintertid» og salmen »Nu tändas tusen juleljus» er faste innslag.

– Har dere lussekatter?

– Ja, lussekatter og pepperkaker.

– Og Lucia feires i kirken?

– Ja, kirkene er proppfulle den 13. I fjor var Nidarosdomen full av 1400 svensker og nordmenn som feiret Lucia med oss. I år arrangerer vi til sammen tolv Lucia-tog i Norge. I Bergen er Lucia-konserten gratis, og vi får besøk fra «Härlanda Voces» fra Göteborg.

– Før dere kommer til Johanneskirken søndag 17. desember, har dere feiret Lucia i Oslo, Stavanger og Trondheim. Er du lei Lucia når du kommer hit?

– He he, nei, det er så morsomt

MIN DAG

Navn: Anna Runesson

Alder: 47 år

Bosted: Oslo

Aktuell: Som omreisende prest i den Svenska kyrkan i Norge er hun på en liten miniturné i anledning Lucia.

08.00: Jeg går gjennom min e-post og svarer på det viktigste.

12.00: Lunsjbønn i kirkens kapell i Oslo.

19.00: I dag har vi Lucia-konsert i Oslo. Kirkens to voksenkor, Kammerkoret og Ungkor, synger sammen.

å feire Lucia. I fjor samlet vi 500 i Johanneskirken, men det er plass til 750, så vi håper å fylle kirken. Det er gratis også!

– Er den svenske menigheten stor i Bergen?

– Bergen har den nest største forsamlingen utenfor Oslo, med

sine 2300 medlemmer. I Norge totalt er 23.000 medlemmer i Svenska kyrkan.

– Kan ikke svensker bare gå i den norske kirken?

– Jo visst, vi er i Bergen bare én gang i måneden, og da kjenner man seg hjemme også i den norske kirken. Men du kan sammenligne den Svenska kyrkan med den norske sjømannskirken, svensker vil gjerne høre gudstjenesten på sitt eget språk, synger sanger på svensk og kjenne på samholdet med landsmenn.

– Hvordan fortoner julaften seg for en vanlig, svensk familie?

– På morgenkysten i Svenska kyrkan i Oslo er det julekrybbens gudstjeneste, da kan man være med på å bygge julekrybben. Om kvelden er det julebønn, det er det mest tradisjonelle som folk går på. I Sverige er det også vanlig og populært med midnattsmesse natt til 25. desember, for å feire Jesus fødsel. Og klokken syv om morgenen første juledag, noen har den klokken fem eller seks, er det julotta. Da leser man juleevangeliet, synger julesalmer og ber.

– Og julegavene, når åpnes de?

– På kvelden den 24.

– Hva spiser dere forresten?

– Mye mat! Til forrett har vi sursild, til hovedrett kjøttboller, juleskinke, egg, smør, brød og både grønn, rød og brun kål. Og vi avslutter alltid med risgrynsgrot.

JUBILANT 50 ÅR

Klinikkdirektør, professor dr.med. **Gunnar Mellgren**, Nybøveien 15 B, 5221 Nesttun, fyller 50 år i

dag.

Gunnar Mellgren er direktør for Laboratorieklinikken ved Haukeland universitetssjukehus, en stilling han har hatt siden 2014. I tillegg er han professor i medisin ved Universitetet i Bergen.

Jubilanten er født på Lørenskog og vokste opp i Bergen og Tromsø. Han ble cand.med. ved UiB i 1992, dr.med. i 1996 og har siden blitt legespesialist i medisinsk biokjemi, indremedisin og endokrinologi. Han har

hatt en rekke stillinger ved sykehus og universiteter, bl.a. som overlege, forsker og avdelingssjef, samt gjesteforsker, bl.a. ved Karolinska instituttet i Stockholm. Mellgren har veiledet mange doktorgradsstudenter og ledet store forskningsprosjekter innen diabetes, fedme, ernæring og brystkreft. Han er gruppeleder ved KG Heben Senter for Diabetesforskning, medlem av styret for Det medisinske fakultet ved UiB og leder for Norsk forening for fedmeforskning. Mellgren ble tildelt Søren Falch og Øienlege Sigurd Falchs pris for yngre forskere i 2003 og Novo Nordisk pris i endokrinologi i 2004. Han er gift og har fire barn.

NTB

DOKTORGRAD

Langtidskonsekvenser av seksuelle overgrep
Iris Mulders

Steine disputerer 13. desember for ph.d.-graden ved UiB med avhandlingen: «Predictors of symptoms outcomes among adult survivors of sexual abuse: The role of abuse characteristics, cumulative childhood maltreatment, genetic variants, and perceived social support.»

En betydelig andel av den norske befolkningen har blitt utsatt for seksuelle overgrep i løpet av livet, noe som gir dem en økt risiko for å utvikle en rekke helseproblemer. Imidlertid er det stor variasjon i type og grad av mentale problemer blant utsatte, og det er mange kunnskaps hull vedrørende hvilke faktorer som bidrar til slike forskjeller. Målet med dette doktorgradsprosjektet var å undersøke betydningen av spesifikke faktorer som kan bidra til forskjeller i mentale

helseproblemer blant personer som har opplevd seksuelle overgrep tidlig i livet, på noen utvalgte områder som har blitt lite studert tidligere.

De tre studiene i avhandlingen undersøkte betydningen av spesifikke aspekt ved overgrepene, den totale mengden av belastninger i løpet av barndommen, i hvilken grad personen opplevde å bli støttet av venner, familie og andre mennesker, i tillegg til genetiske faktorer, for forskjeller i symptomer på posttraumatisk stress, depresjon, angst, og søvnproblemer blant personer som hadde opplevd seksuelle overgrep tidlig i livet. Resultatene fra studien viste at alle disse faktorene kan bidra til forskjeller i mentale helseproblemer blant utsatte, og bidrar med dette til å øke grunnforståelsen for risiko- og beskyttende faktorer knyttet til forskjeller i symptombilder blant utsatte.

Iris M. Steine er psykolog. Disputasen finner sted 13.12 kl. 10.30 i Christies g. 12.

APROPÓS GEOFYSEN I BERGEN 100 ÅR

I BT 8. desember sto å lese – helt feilaktig – at det var daværende kurator ved Bergens Museum Fridtjof Nansen, som i 1899 fikk oppført Biologisk Stasjon på Marineholmen.

Sannheten er en helt annen. Initiativet til opprettelsen av Geofysisk Institutt i 1917 kom fra oseanografen Bjørn Helland Hansen. Han hadde samarbeidet med Fridtjof Nansen fra 1900 og vært professor ved Bergens Museum og styrer ved museets Biologiske stasjon fra 1914.

Hva Fridtjof Nansen dro i gang som konservator i

zoologi ved Bergens Museum 1882-1887, var i brev form datert 17. mai 1886 til Det Nyttige Selskap å foreslå opprettelsen av en biologisk stasjon i Bergen etter mønster fra den internasjonalt berømte biologiske stasjonen i Napoli.

Biologisk Stasjon ved Marineholmen sto ferdig i 1892 etter en intens innsats fra museets preses, overlege Daniel Cornelius Danielssen, og Det Nyttige Selskap. Dette var to år før Fridtjof Nansen i 1894 som professor i Kristiania, lyktes med å få opprettet en tilsvarende stasjon i Drøbak.

KAREN B. HELLE